చిరిగిపోయిన కథ

10

టేబిలులాంపువంక ఒక్క క్షణం నిశ్చలంగా చూసి. కలంతీసి వ్రాయడ మారంభించింది విమల. నల్లని కలం, స్వచ్ఛంగా తెల్లగావున్న కాగితాలమీద నాట్యం చేస్తోంది. బారులు తీర్చిన అక్షరాలు, వంపులతో, అందంగా భావాన్ని పలుకుతో నిల్చుంటున్నాయి. గడియారం పన్నెండు కొట్టేవరకు వ్రాసి, కలం మూసేసింది ఆమె.

కాగితాలన్నీ తిరగేసి. అంకెలువేసి, 40 అనుకుని తృప్తిగా వూపిరి విడిచింది. ఆ కాగితాలకి పదిలంగా క్లిప్పుపెట్టి, రంగుపూల పేపరు వెయిటు వుంచి లేచింది. మంచంమీద పడుకుని రగ్గు కప్పుకున్న దన్న మాటేకానీ రెప్పలు మూతపడటం లేదు. కథలోని ప్రమీల, శంకరం, ఆ ప్రణయం అన్నీ మనస్సులోకి వస్తున్నాయి. జాలువారుతూ వచ్చింది ఆ కల్పన. ఇంతకాలం తను వ్రాసిన కథలన్నీ ఒకయెత్తు—ఇదొక్కటీ ఒకెత్తు. భర్తకి సూచనైనా చేయకుండా వ్రాయడం యిదే మొదటిసారి. ఏమంటాడో, అతను చదివి ?

గడియారం అరగంట కొట్టింది. విమలలేచి కూర్చుంది ప్రక్క మీద. ఆనందరావు వూర్పు వినిపిస్తోంది ఆ నిశ్శబ్దతలో.

లేచి. మళ్ళీ దీపం వేసుకుని. తన కథనితీసి చదవడ మారం భించింది. ఒక్కొక్క పేజీ త్రిప్పుతున్నకొద్దీ ఆమెలో ఆవేశం ఎక్కు

వైంది. "ఎప్పుడైనా వ్రాశానా యిల్లా?" అనుకుంది. "ఎప్పుడైనా వ్రాస్తానా యిల్లాగా?" అనుకుంది. ఆవేశంతో ఆమెకళ్ళు చెమర్చాయి.

తలత్రిప్పి చూసింది. ఆనందరావు కళ్ళు తెరచుకుని నవ్వుతున్నాడు. "ఏమిటి విమలా అర్థరాత్రివేళ? ఏమిటి వ్రాశావు?" అన్నాడు.

విమల సిగ్గుపడింది. "కథ వ్రాశాను, చూడరూ?" కాగితాలు చేత్తో పుచ్చుకుని లేచింది.

"ఒంటిగంటైంది. ఇప్పుడేమిటి? తెల్లారి చూస్తాను. కోపం రాకూడదు. చూడు, రేపొద్దున్నే చదువుతాను" అని అతను లేచి కూర్చున్నాడు.

విమల పెదిమలు బిగించుకుని, లేచి తన మంచంమీదకు వెళ్ళిపోయింది. "అల్లాగే—ఒద్దు. మీరు చూడఖ్ఖర్లేదు" అని కాగితాలు తన దిండుక్రింద పెట్టుకుంది.

ఆనందరావు నవ్వుతూ మళ్ళీ పడుకున్నాడు. "ఇప్పుడు చదివాననుకో నేను, నాకేమీ అర్థంకాదు. అందులోను నువ్వు ఒలకపోసిన ముత్యాలు, ఏరుకుని చదివేసరికి దానిలోని భావం అందకుండా పోతుంది."

విమలకి తన దస్తూరీని ఎవరైనా ఆక్షేపిస్తే అందులోనూ భర్త ఆక్షేపిస్తే మరీకోపం. తన అక్షరాలు భావాలు పలుకుతాయని అంటుంది విమల.

"నిజమేపాపం. భగవంతుడు మీకిచ్చినట్లుగా అందరికీ యివ్వడుగా ముత్యాల కోవలాంటి దస్తూరి?"

"అది నిజమే అనుకో, ఒకవేళ నాకు అర్థమైందే అనుకో, నేను మెచ్చుకోలేను. సగమయ్యేసరికి ఆవులింతలు వస్తాయి. నా ఎదురుగా

తీర్పుకి నిలబడిన ముద్దాయిలాగా నువ్వు కూర్చుంటే నవ్వొస్తుంది. ఎర్రగా వున్న నీ కనురెప్పలు... "

విమల కిల్లాటివన్నీ అలవాటే. "బస్. నాకునిద్రొస్తోంది" అన్నది.

" గుడ్‌నైట్ " అన్నాడు ఆనందరావు. పదినిముషాల్లో అతను బరువుగా వూపిరి తీసుకోవడం వినిపించింది విమలకి. " హూ ! " అనుకుని కిటికీలోంచి నక్షత్రాలు చూస్తూ పడుకుంది ఆమె.

తెల్లారి కాఫీ కప్పుతోపాటు కాగితాలు అందుకున్నాడు ఆనందరావు. " ప్రమీలాదేవి ప్రణయగాథ ! ఏమిటిల్లా పోయింది మనస్సు ? " అన్నాడతను. విమల తనకేమీ సంబంధించనట్లు అవతలికి వెళ్ళిపోయింది. కానీ ఐదేసి నిముషాల కొకమాటు తెరలోంచి చూస్తూనే వున్నది ఆమె.

ఆనందరావు వ్రేళ్ళమధ్య సిగరెట్టు అల్లా కాలుతూనే వుంది. ఆ పొగ వుంగరాలుగా పైకి పోతోంది. అతనికళ్ళు తదేకంగా చూస్తున్నాయి. అతను మునివ్రేళ్ళతో ఒక్కొక్క కాగితం త్రిప్పుతుంటే విమల మనస్సులో ఆందోళన, సంతృప్తి, లజ్జ ముప్పిరిగొంటున్నాయి.

కథలో ప్రమీల ప్రణయాంకురం, శంకరాన్ని మొదట్లో నిర్లక్ష్యం చేసి, తరువాత అతన్నే ఆమోదించడం, అతని కాఠిన్యం, ప్రేమే ద్వేషంగా మారడం, ప్రమీల ఆత్మహత్య—' ఎంత చక్కగానో వుంది ఆ కల్పన. ఆ భాష, ఆ వాక్యాల పొందిక—అన్నీ విశిష్టంగా వున్నాయి.' అనుకుంది విమల.

వక్కపొడి భరిణెతెచ్చి, బల్లమీదపెట్టి, ఎదురుగా కూర్చుంది విమల. ఆనందరావు కళ్లు ఎత్తలేదు. నిశ్చలంగా చదువుతున్నాడు. ఒక్కనిముషం కూర్చుని, వెంటనే లేచింది విమల. ఆమె కేమిటో తోచడంలేదు.

'ఎంతబాగున్నది విమలా ?' అని అతను తనను కళ్లతో, మనస్సుతో మెచ్చుకుంటాడనీ—ఆ సమయంలో తన బుగ్గలమీదనుంచి కళ్ళవరకు ప్రాకి, కనురెప్పలపై తేలియాడే అరుణకాంతులను తలచుకుని, తలచుకుని—ఆమె కేమిటో తోచడంలేదు.

తోటలోకి వెళ్లింది. మంచుతోనిండిన గులాబీలు, పారిజాతాలు అన్నీ చూస్తోంటే వినూత్నమై, సహజమైన తనకథే జ్ఞాపక మొచ్చింది ఆమెకి.

భర్త అడుగులసవ్వడి, 'విమలా!' అన్న అతని మధురమైన పిలుపు ఒక్కసారే వినిపించాయి. పాడుకుంటూ వచ్చి ఎదురుగా నిలబడ్డాడు అతను.

"ఏమిటి దేవిగారి ఆజ్ఞ? టిఫిను ఏమిటి యివాళ్ల? షికారు ఎక్కడికి? సాయంకాలం ప్రోగ్రాము ఏమిటి?" విమల హతాశురాలయింది. చిన్నగా నవ్వింది. "ఏముంది? సాయంకాలం ఏంచేయాలో భోజనాల తర్వాత ఆలోచిద్దాం." ఆనందరావు నవ్వుకుంటూనే నాలుగు పారిజాతాలు ఏరుకున్నాడు.

"మరి ప్రస్తుతానికి యీ పవిత్రపాద పీఠసన్నిధిని కూర్చోమని సెలవా?"

విమల తిన్నెమీదనుంచి లేచి "ఇల్లా కూర్చోండి" అన్నది.

"అన్నట్లు చూడు, మీ అమ్మగారు ఎప్పుడు వస్తున్నారు? ఉత్తరం రాలేదూ?" అని ప్రశ్నించాడు ఆనందరావు.

విమలకి దుఃఖం రావటం లేదుకానీ—"ఉత్తరంరాలేదు. నాకు పనుంది" అంటూ లోపలికి వెళ్లింది—ఆనందరావు తనమీదకి విసరిన పారిజాతాలనైనా లెక్కచేయకుండా.

మధ్యాహ్నం భోజనాలు కాగానే నిద్రపోయాడు ఆనందరావు. నాల్గు గంటలకి లేచి, ఒక తీపి, కారం తిని, టీ త్రాగాడు. పేముకుర్చీ మల్లె పందిరిదగ్గరికి యీడ్చుకుని పేపరు పుచ్చుకున్నాడు.

విమల దగ్గర్లోనే మరో కుర్చీలో కూర్చుంది. "చెప్పండి" అన్నది. వెంటనే నాలిక్కరుచుకుంది ఎందుకడిగానా అని. "ఏమిటి చెప్పాలి ?" పరధ్యానంగా అన్నాడు ఆనందరావు. ఏమంత శ్రావ్యంగా లేదు విమలకి యీ ప్రశ్న.

"ఎల్లావుంది నా కథ ?"

ఆనందరావు మాట్లాడలేదు. జేబులుతడిమి సిగరెట్టు ప్యాకెట్టు తీసి సిగరెట్టు ముట్టించాడు. నీలి పొగవేస్తు, అర్ధనిమీలిత నేత్రాలతో చూశాడు. నుదుటిమీదపడిన అతని వెంట్రుకలు అందంగా వూగాయి గాలికి.

"ఏమిటంటావు ?"

"ఏమీలేదు."

"నీ కథ కాదూ ? ఊఁ. బాగుండలేదు," విమల పలకలేదు. ఊపిరి కూడా తీసుకోలేదు. ఏమిటో యిది. పరిహాసం కాబోలు—నీరసంగా నవ్వి "అల్లాగా ?" అన్నది.

"నిజం విమలా, ఏమీ బాగుండలేదు. నీ కథావస్తువు మంచిది. పాత్రలు మంచివి. నువ్వు వ్రాసిన భాషకూడా మంచిదే. కానీ నువ్వు సృష్టించిన ఆ సన్నివేశాలు, సంభాషణలు నిజమయ్యే అవకాశం లేదు. ఏదో కృత్రిమత్వం వుంది. అసహజత్వంతో నువ్వు పాఠకుణ్ణి మెప్పించ లేవు. మనుష్యులంతా నిజాలుగా మనకు సమీపమైన వాళ్ళుగా గోచ రించాలి."

విమల నరాలపట్టు సడలి, మనస్సు, శరీరంపట్టు తప్పుతున్న ట్లనిపించింది. వణికే తన వ్రేళ్లను చూసుకుంటూ కూర్చుంది ఆమె.

"అదీకాక—నువ్వు కథని ఎక్కడ ప్రారంభించావు? ఎక్కడ పూర్తి చేశావు? ఎక్కడెక్కడ ఏ పాత్రని నిష్క్రమింప చేశావు? అతుకులు అతుకులుగా, అర్థంలేని ప్రారంభంతో, అసంపూర్ణమైన ముగింపుతో వుంది నీకథ. నువ్వు మళ్లీ వ్రాయాలి విమలా! ఆలోచించి ఆ పాత్రల్ని, కథావస్తువును బాగా ఉపయోగించుకోవాలి ...ఏదీ, నీ కాగితాలు తీసుకురా." అన్నా డతను.

విమల లేవలేదు. అయిష్టంగా. చలించే కళ్లతో చూసింది. "వద్దు" అన్నది తల వంచుకుని.

"అల్లాకాదు. తీసుకురా." అన్నాడు.

ఆమె మెల్లిగా లేచి, లోపలకువెళ్లి తన కథని తీసుకువచ్చింది, "చూడు విమలా, చూడాలి మరి. దీనికి రెట్టింపు కాగితాలు నువ్వు తలచుకుంటే, యింతకంటే చక్కని కథతో, గంటలో నింపివేయగలవు. చూడు—ఇది చింపేయి. వద్దు నీకీకథ, భ్రమలోపడకు విమలా, నా మాటవిని చింపేయి యీ కథని." అన్నా డతను.

విమల మాట్లాడలేదు. ఆమె హృదయంలో కొంచెం బాధ— "వద్దండీ, నేను చింపను. దీన్నే మారుస్తాను మీరు చెప్పినట్లుగా"

"వద్దు విమలా, నామాట విను. అద్భుతమైన కథ వ్రాయగలవు నువ్వు. ఇది వుండగా మళ్లీ నీవల్ల కాదు వ్రాయడం. చింపేయి."

యాంత్రికంగా, ఆ నలభై కాగితాలని, రెండుగా, నాలుగుగా, ఎనిమిదిగా—ముక్కలుముక్కలుగా చింపేసింది విమల. ఆనందరావు చిన్నగానవ్వి "చూడు. యివాళ్లే వ్రాద్దువుగాని మళ్లీ—నీ కలానికి సాధ్యంకాని దేముంది?" అన్నాడు.

ఆ రాత్రి నీరసంగా అనిపించింది ఆమెకి. మరురాత్రి తీరికలేదు. మూడోనాడు కలం, కాగితాలు తీసుకుని కూర్చుంది. ఆనందరావు నిద్ర

పోయాడు పసిపిల్లాడిలాగా. అతను విమర్శకుడు—తను రచయిత్రి—అతను రచయిత ఐనప్పుడు తను విమర్శకురాలుకాదు. ఎందుకంటే అతన్ని ఆమోదించేలోకం తన విమర్శని ఆమోదించదు.

కలం కాగితాలమీద నడుస్తోంది. నాట్యం చేయటంలేదు. తప్పటడుగులు వేస్తోంది. ఒక పేజీ వ్రాసి నిస్పృహతో చింపేసింది. మరో కాగితం, మరొక్క కాగితం—అన్నీ ముక్కలైనాయి. అసంతృప్తితో, బాధతో పడుకుంది ఆరాత్రి విమల.

* * * *

ఆ తర్వాత కొన్ని కథలువ్రాసి పత్రికల్లోవేసింది విమల. 'ఈవిడ బాగా వ్రాస్తుందే' అనుకున్నారు ప్రజలు కొందరు. రెండేళ్లు తిరిగేసరికి 'విమల అనే ఆవిడ చాలా బాగా వ్రాస్తుంది' అనుకున్నారు చాలా మంది.

* * * *

రాత్రి—సోఫాలో పడుకుని ఏదో పత్రిక తిరగేస్తోంది విమల. ప్రక్కగదిలోనుంచి "అక్బరు చక్రవర్తి చాలా గొప్పవాడు. ఆయన హిందూ ముస్లింలను సమానముగా...." వినిపిస్తోంది ఎనిమిదేళ్ల పసికంఠం. ఆవులించి లేచి కూర్చుంది విమల. గాలికి దీపాలు వూగిసలాడుతున్నాయి. కొంచెం చలిగా అనిపిస్తోంది. ఆయన ఇంకా రాలేదేం అనుకుంటూ లేచి, గదిలోకి వెళ్లింది. బుల్లి మంచంమీద నాలుగేళ్ల చిట్టి నిశ్శబ్దంగా నిద్ర పోతోంది—చేతిలోని ఆటబొమ్మతో. మెల్లిగా బొమ్మ తీసి వత్తిగిలించి పడుకోబెట్టి, రగ్గు కప్పింది.

"బుజ్జీ, చాలమ్మా చదువు, రేపు చదువుకోవచ్చు" అని కొడుకుని కేకేసి, వంటింట్లోకి వెళ్లిందో లేదో భర్త వచ్చిన అలికిడయింది. బుజ్జితో ఖబుర్లు చెబుతూ భోజనానికి వచ్చాడు ఆనందరావు.

పనులన్నీ అయ్యేసరికి నిద్ర వచ్చేసింది—. ఇంకా భర్త బల్ల దగ్గర కూర్చుని ఏదో వ్రాసుకుంటున్నాడు.

"నాకు నిద్రొస్తోంది" అనిచెప్పి, మంచంమీద వాలింది. —గంట గడిచింది!

ఉలిక్కిపడి లేచింది ఆమె. గాలి విపరీతంగా వీస్తోంది. కిటికీలు కొట్టుకుంటున్నాయి. దోమ తెరలు వూగుతున్నాయి.

కళ్లు తెరచి చూసింది. ప్రక్కనే పాప వున్నది. నిశ్శబ్దంగా నవ్వుతూ, కాళ్లు చేతులు వూగించి ఆడుకుంటోంది. పాప ముఖంలో కళ చూసేసరికి, విమల హృదయం ఉప్పొంగింది.

"నా తల్లే, నన్ను లేపకుండా ఆడుకుంటున్నావ్ నవ్వుతూనూ" అని ముద్దెట్టుకుని, పాప కళ్లల్లోకి చూసింది.

ఏమిటో జ్ఞాపకం వస్తోంది. నిశ్శబ్దంగా, నిర్మలంగా నవ్వే యీ చిన్నారిని చూస్తే—పదేళ్లక్రితం ఒక రాత్రి భర్తముఖాన నవ్వు—తను వ్రాసుకుంటుంటే నిద్రలోంచి లేచి, తన వంకచూసి నవ్వలేదూ ఆయన? అదే నవ్వు!

బాధగా లేచి, అలమారులో పాలసీసా తీసింది విమల. ఆనంద రావు వ్రాసుకుంటున్నాడు యింకా.

"చూడండి." ఆనందరావు చూడలేదు. "ఏమిటి?" అన్నాడు. విమల పాలు కలుపుతోంది. అతను ఏదో విమర్శ వ్రాసుకుంటున్నాడు. ఏమిటో బాధగా, కసిగా, చీకాకుగా వుంది విమల మనస్సు.

ఆనందరావు కలం బల్లమీదపెట్టి వ్రేళ్లు విరుచుకున్నాడు. "ఏమి టంటావు?" అన్నాడు.

"మరి—నేను పదేళ్లక్రితం ఒక కథ వ్రాశాను. జ్ఞాపకముందా?" అన్నది.

ఆనందరావు వళ్లు విరుచుకున్నాడు. "ఒకటేం? చాలా వ్రాశావు. ఏం?" అన్నాడు. అతనికి జ్ఞాపకంకూడా లేదు తనకంత ముఖ్యమైన సంఘటన.

"కాదు. అన్నీకాదు. ఒక చక్కని కథ వ్రాశాను. ప్రమిలాదేవి ప్రణయగాథ అని."

ఆనందరావు నవ్వాడు. "ఔను వ్రాశావు. ఏమైంది? మళ్లీ వ్రాయాలనిపిస్తోందా? వ్రాసుకో."

విమల మనస్సులో ఎక్కడో అణిగిపోయి, నిద్రిస్తున్న ఆస్మృతి మేల్కొన్నది. ఆ రాత్రి, నీలం దీపం, పారిజాతాలు, భర్త మునివ్రేళ్లు—అన్నీ లీలగా, బాధగా ఆమె స్మృతిపథంలో కనిపించాయి. నీలిపొగలు అందంగా లేచి మబ్బులో గాలిలో కలిసి పోయినట్టుగా.

"ఆ కథ—అది. చింపేయించారుకదూ మీరు?" తను మళ్లీ వ్రాయలేని ఆ కథ—దానిమీద ప్రేమ, మమకారం లేస్తున్నాయి ఆమె హృదయంలో.

"ఔను విమలా, నీ మంచికోసమే చింపేయ మన్నాను. ఇప్పుడేమైంది! మళ్లీ వ్రాసుకో."

ఈ విమర్శకుడు క్షమార్హుడేనా! తను ఎన్నికథలు వ్రాస్తేనేం?—తను మనస్ఫూర్తిగా ఉత్తమమనుకుని, ఆప్యాయంగా చూసుకున్న ఆ కథ—మళ్లీ తనకలం వ్రాయలేదు ఆ కథని.

విమల నీరసంగా నవ్వింది—"నిజమే. నాకు తోచనేలేదు సుమండీ యీ ఆలోచన" అన్నది.

పాలబుడ్డీ తీసుకుని, పాపని వళ్లో పెట్టుకుంది. ఆ కథ ప్రచురిత మైతే, తనకి కొంత కీర్తి—యిప్పుడు వచ్చిన దానికంటే విశిష్టమైనది రాకపోయే? విషాదాంత ప్రణయ కథల్లో తను వ్రాసిన కథకూడా గణనీయంగా ఉండకపోయేదా? భర్త ఎంత ఉత్తమ విమర్శకుడైతే మాత్రం యీ ఒక్క విషయంలో పొరబడి వుండకూడదా?

ఆరోజుల్లో తనని అల్లా మంత్రించి, ముగ్ధురాలిని చేసి, చెప్పినదల్లా చేయించే శక్తి వుండేది అతనికి. ఇప్పుడు మాత్రం—? విమల నీరసంగా నవ్వుకుంది. ఎప్పుడూ అంతే.

పాప ముంగురులు సవరిస్తూ, బరువుగా మూసుకుపోయే రెప్పలెత్తి భర్తవంక చూసింది విమల. ఆనందరావు చూపులో జాలి—కొంచెం పశ్చాత్తాపం?—కనుపించాయి ఆమెకి.

అతని పశ్చాత్తాపం ఏమి చేయగలదు? పదిమంది సంతానం కలిగినా, ఏనాడో మరణించిన శిశువుమీద తల్లి మమకారంలాంటిది—చిరిగిపోయిన ఆకథ మీది ప్రేమ.

కళ్లు మూసుకుని "అబద్ధం. మళ్లీ వ్రాసుకోలేను—ఎన్నటికీ వ్రాసుకోలేను" అనుకుంది సన్నగా విమల.

[1958]